

Ἡ Πρόσκληση

ΑΠΟ ΤΟ Κ.Θ.Β.Ε. ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Τοῦ Χ. Τσιζλήροβου. Σκηνοθεσία: Μίρον Βολανάκη. Σκηνικά - κοστούμια: Β. Φωτιόπουλου.

Ἐνα ζευγάρι μεροκαματιάρηδες παίρνουν στήν τρύπα ὅπου ζοῦν μιά «πρόσκληση» σέ μεγάλο καί πολυτελές χαρτί. Γεγονός ἀνσπάντεχο. Τούς καλοῦν νά πάνε — πού; — νά ζήσουν διά βίου, ἐξαργυρώνοντας τήν παρουσία τους μέ τήν ἐξασφάλιση τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν. Ἄγνωστος ὁ προσκαλῶν οἰκοδεσπότης αὐτοτιτλοφορεῖται «δικός σας». Τό ζευγάρι φοράει τά καλά του καί ἐγκαταλείπει τή χαμοζωή. Ἀποδέχτηκε τήν «πρόσκληση», πού φυσικά δέν εἶναι ἄλλη ἀπό τήν πρόσκληση στή ζωή.

ΤΟΥ ΣΤΑΘΗ ΙΩ. ΔΡΟΜΑΖΟΥ

Καλεσμένοι λοιπόν τῆς ζωῆς ἀπό ἄγνωστο οἰκοδεσπότη, θά ζήσουμε τίς συνέπειες τῆς ἀποδοχῆς αὐτῆς τῆς «περίεργης» τουλάχιστον πρόσκλησης.

Τό ζευγάρι δρίσκεται σ' ἓνα παλάτι, πού τό ἐξουσιάζουν μορφές μέ ξένα ὀνόματα. Ὁ Τζών - διάβολος (μέ ἄσπρα ρούχα), ὁ Φέτια (ἄγγελος) μέ μαύρα ρούχα, ὁ «παντοδύναμος» Πόντιος (ὁ Θεός ἢ τό θρησκευτικό κατεστημένο) καί ὁ ἐκτελεστής του Λάγγερ, πού μαζί μέ τόν Πόντιο συμβολίζουν τό θρησκευτικό - κοινωνικό κατεστημένο. Σ' αὐτό τό παλάτι παίζεται στό ζευγάρι ἓνα ἄσχημο παιχνίδι. Οἱ μυστηριώδεις οἰκοδεσπότες ἐμφανίζονται καί ἐξαφανίζονται ὅποτε θέλουν, ὅλο τούς ἐτοιμάζουν φαγητό καί ὅλο τούς τό ἀποτραβάνε, μόλις μποροῦν νά κλέψουν ἓνα ὑπνάκο, ὁ Πόντιος φλυαρεῖ ἀκατάπαυστα γιά τίς καταστροφικές του δυνάμεις, ὥσπου, τό ζευγάρι μας, ἐξαντλημένο ἀπό τίς «περιποιήσεις» αὐτοῦ τοῦ μαγικοῦ κόσμου, πέφτει νεκρό. Ὡρα του νά ἀποσυρθεῖ ἀπ' τό παλάτι. Ἡ μεταφυσική ἀφειρηρία τοῦ συγγραφέα εἶναι ὅτι ἀφοῦ καταδεχτήκαμε τήν πρόσκληση στή ζωή, οἱ μεταφυσικές δασανιστικές τῆς δυνάμεις, μᾶς ἐπιφυλάσσουν ἓνα ἐναγώνιο θάνατο.

Εἶναι ὠραῖο νά ἔχεις συλλάβει μιά διοθεωρία. Ἀλλά γιά νά γίνη θέατρο ἡ διοθεωρία, ὁ δρόμος εἶναι δύσκολος. Σάν θεατρικούς ἥρωες μόνο τό ζευγάρι τῶν μεροκαματιάρηδων μπόρεσε νά στήσει ὁ συγγραφέας. Ὅλα τά ἄλλα μᾶς τά εἶπε μόνον — καί μάλιστα μέ πάρα πολλά λόγια. Οἱ σκηνές τῆς «δοκιμασίας» γεμάτες ἀφέλεια, δέν ἐπείθον οὔτε γιά θεατρική μετουσίωση, ἀλλά ἀκόμα οὔτε σά φιλοσοφική θέση. Στό μισό τοῦ πρώτου μέρους διαμόρφωσε τούς δύο τύπους πού ἀναφέραμε καί κράτησε ἓνα ἀπλό καί ἐνδιαφέροντα διάλογο. Ἀπό ἐκεῖ καί πέρα σειρά σκηνῶν χωρίς διώματα, ὑποκειμενικά ἢ ἀντικειμενικά. Οἱ μεταφυσικές δυνάμεις παρουσιάζονταν τόσο κωμικές, πού εὐλογα ἀποροῦσες γιὰτί τό ζευγάρι δέν τούς ἔκανε πέρα.

Τό πλέγμα τῶν μηχανισμῶν πού ὑποτίθεται ὅτι συγκροτοῦσαν οἱ δυνάμεις ἦταν ἐγγεφαλικό καί ἐξεζητημένο. Οἱ ἄφυλοι ἄγγελοι καί

ὁ «ἄυλος» Θεός εἶχαν μιά ἐστετιστική ἐκφραση τοῦ τρίτου φύλου. Τό γεγονός σέ ἔκανε νά σκεφτεῖς ἂν παρακολουθεῖς τή μεταφυσική πίστη τοῦ συγγραφέα, ἢ κάπου παιζότανε ἄλλο ἔργο. Ἐτσι θεατρικό ἔργο δέ γίνεται.

Καί ἡ παράσταση; Δέν ξέρουμε τί μπορεῖ νά περισώσει μιά παράσταση σέ μιά ἀσπόνδυλη εἰκονογράφηση μεταφυσικῶν ἀνησιχιῶν. Παρ' ὅλα αὐτά ὁ σκηνοθέτης προσπάθησε νά δώσει ἓνα τόνο ἐλαφρᾶς κωμωδίας, δουλεύοντας τίς σκηνές μέ συμβολική εὐαισθησία καί ἐστετιστικά εὐρήματα. Παρ' ὅλα αὐτά τό ἔργο κυλοῦσε μέ τή δική του δυναμική. Τή δυναμική, ὅπου ὅλα λέγονται — καί μάλιστα συμβολικά — καί τίποτα δέ γίνεται, τίποτα δέ δικαιώνεται. Ἀπό τήν παράσταση ἔλειψαν τοῖα πρόσωπα, πού ἀναφέρονται στό πρόγραμμα. Δέν ξέρουμε οὔτε γιὰτί ἔλειψαν, οὔτε καί ἂν ἡ παρουσία τους θά ἄλλαζε ἐνδεχομένως τό ἀποτέλεσμα.

Τό πρῶτο σκηνικό πολύ καλό, τό δεύτερο εἶχε μιά παρσμουθενία ἀτμόσφαιρα. Μόνο πού ἡ παράσταση δέν ἦταν παραμύθι.

Τό μόνο φωτεινό σημεῖο ἦταν τό ἐξαίρετο παίξιμο τῆς Κατερίνας Χέλμη καί τοῦ Γιάννη Κυριακίδη. Κρατήσανε τό ρόλο τοῦ ζευγαριοῦ θαυμάσια καί μέ ἀδιάπτωτο μπρίο καί συγκρατημένες κωμικές πινηλιές παίξανε τό δικό τους «ἔργο» ὥς τό τέλος.